

470 československou vládou tak, aby mohl informovat přesně činitele na Slovensku.

6. Velmi prosíme, aby Viest hned odjel.

7. Lichner mně vyčítal, že Hodža nemá dosud víza. Podle možnosti hleď se informovat, jsou-li na sovětské straně nějaké námitky. Rovněž se zeptám zde Lebeděva.

8. O dalších sledech úředníků pro vládního delegáta v důsledku slovenských událostí se jednání odložilo. Byli jsme už dříve usneseni: Hodža, Clementis, Pražák, Fišer (tento z ministerstva sociální péče) jako sled I A.

Ripka.

AMZV Praha. Depeše odeslané, 1944, čís. 2192 (Mos. 214). Nešifrovaný záznam (?) odoslanéj depeše. Strojopisný přepis.

270

1944, september 9. [Banská Bystrica.] — Politické zprávy, zasláné radiotelegraficky čs. zpravodajské službě v Londýně.¹

VI 090986/44

Ve smyslu Vašich instrukcí učinil jsem protest u předsedy Národní rady proti přibrání kolaborantů (Zaťko, Stanek, Thurzo, Kvetko) do Národní rady. Jejich kolaboraci dokazuje velký počet hodnověrných svědků (členů Nár. V.). Odpověď sdělím.

VI 090990/44

Čekáme urychleně Viesta. Jeho příchod [posílí]^{1a} naši morálku a zlepší Vaše postavení u nás.

Politická situace žádá zaslání ihned jednoho Vašeho politika ke Slovenské národní radě (styčného), který by koordinoval Vaši a zdejší politickou linii.²

VI 090990/44

Navrhují, aby ihned přišel Němec, aby zde zastupoval československou vládu

¹ Zprávy sú bez podpisu, nie sú ani označené iným spôsobom (napr. „osobní posudek Zdena“ a pod.). Ako autor prichádza do úvahy Krátký, alebo Golian.

^{1a} Opravené podľa záznamu v zväzku odpisov depeší Slovensko—Londýn. (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada. „Vít“.)

² Pre úplnosť uvádzame záznam rádiogramu VI 090770/44 zo 7. 9. 1944: „Referát Zdeny: Doporučuji přilet ruské naší misse: Němec — Viest. Obávám se, že později by mohly nastat různé komplikace. Je to pro posílení občanského bloku a k zabránění, aby do našich řad byli přijímáni kolaboranti.“ (SÚA Praha, Ch 37-91-29/299. Na zázname je poznámka „nedokončená“).

16. septembra Krátký poslal v tejto veci ďalší rádiogram, adresovaný Ingrovi: „Informace politické: Situace žádá, aby s Viestem přišel zástupce londýnské vlády (všeobecně žádán Pavel Svátý, Clementis, jichž osobnost je zde nejváženější). Jinak zde není nikoho, kdo by mohl způsobem politicko-diplomatickým a hlavně jasným a nekompromisním SNR a celé veřejnosti vysvětlit a hájit stanovisko vlády a našich spolupracovníků v Moskvě, t. j. linii československou i otázky české, které taktéž nemají zástupce. Osobní posudek. Zdena.“ (VHA Praha, Západ I, HV Londýn, 9/4. VI 0915157/44.)

A napokon je tu ešte jeden rádiogram, ktorý súvisí s predchádzajúcimi zprávami: „Pro zlepšení situace občanského bloku je nutno, abyste současně s vojenskou pomocí poslali jim jednoho politika. Jelikož Frey (Fraštacký — pozn. V. P.) tu není, snažím se zapojit přímo Národní radu na Vás, přes dr. Houdka (pověřenec ministerstva zahraničí).“ (SÚA Praha, Ch 37-91-29/198. VI 0913123/44. Označené ako „zpráva ze dne 15. září“.)

v Londýně a súčasne, aby figuroval jako zástupce české Národní Rady, která dnes na Slovensko přímé delegáty [vyslat nemůže]³.

471

VI 090990/44

V rozhlase stále zdůrazňujte, že je to vláda Londýn, která organizuje veškerou pomoc ze zahraničí a ne separátní samostatná pomoc Moskvy.

Naposledy hláším: okamžitá pomoc stihacího letectva. Alespoň 10 našich stihaců nám ihned zašlete na Tri Duby.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/4. Záznam dešifrovaných došlých depeší. Strojopisný priepis.

271

1944, september 9. [Banská Bystrica.] — Rozkaz velitele 1. čs. armády gen. J. Goliana na reorganizáciu povstaleckej armády s podrobnými úlohami jednotlivých taktických skupín.

Vec: Reorganizácia
československej armády

Príloha: 1

Tajné.

Podľa rozdeľovníka.

Dňom 10. sept. 1944 v 20,00 hod. zrušujem VOO-1 a VOO-2 a nariaďujem túto organizáciu československej armády na Slovensku:

I. Veliteľstvo ČSA so štábom a príslušnými zložkami.

II. 6 taktických skupín — viď príloha 1.

III. Letecká skupina (viď dôv. rozkaz VA č. 14, čl. 85).

IV. Velitelia skupín si vytvoria štáb z dôstojníkov VOO a veliteľstiev plukov.

Zloženie štábu: Veliteľ skupiny viď príloha 1.

1. pobočník, 2. pobočník, zprav. dôstojník, mat. dôstojník, zbroj. dôstojník, aut. dôstojník, int. dôstojník, zdrav. dôstojník, vet. dôstojník.

VOO rozdelia dôstojníkov takto:

VOO-1 na skupinu 2 a 3,

VOO-2 na skupinu 5 a 6.

Skupina 4 a 1 bude doplnená dôstojníkmi VA.

V skupinách organizujte podľa počtov niekoľko samostatných práporov s delostrelectvom.

Veliteľstvá plukov zrušujem.

Skupiny si zriaďujú náhradné jednotky a výcvikové strediská. Vo výcvikovom stredisku musí byť prevádzaný intenzívny výcvik. Velitelia skupín použijú jednotky týchto výcvikových stredísk podľa situácie: buď ako zálohu alebo pre striedanie.

IV. úloha skupín:

1. skupina: A. Prehradí smery: a) Malý Šturec—Harmanec v priestore Vtáčnik—Diel—Berákovo.

b) Veľký Šturec—Staré Hory v priestore Vyšná Revúca—Šturec

³ Opravené podľa záznamu uvedeného v pozn. 1a.